

KRONIKA  
ZAMKOWA  
ROCZNIKI  
THE CASTLE  
CHRONICLES  
ANNALS

KRONIKA  
ZAMKOWA  
ROCZNIKI

THE CASTLE  
CHRONICLES  
ANNALS

SERIA NOWA / NEW SERIES  
7(73)/2020



KRONIKA  
ZAMKOWA  
ROCZNIKI

THE CASTLE  
CHRONICLES  
ANNALS

SERIA NOWA / NEW SERIES  
7(73)/2020

ZAMEK KRÓLEWSKI W WARSZAWIE – MUZEUM  
WARSZAWA 2021

Komitet redakcyjny

TADEUSZ BERNATOWICZ, JULIUSZ A. CHROŚCICKI, VYDAS DOLINSKAS (Wilno),  
ROBERT KUNKEL, STANISŁAW MOSSAKOWSKI,  
ANDRZEJ ROTTERMUND (przewodniczący), GÉRARD SABATIER (Grenoble), WOJCIECH TYGIELSKI

Redakcja naukowa

ARTUR BADACH, WOJCIECH FAŁKOWSKI (redaktor), PAWEŁ TYSZKA,  
JACEK ŻUKOWSKI (sekretarz redakcji)

Adres redakcji

pl. Zamkowy 4, 00-277 Warszawa

e-mail: [kz@zamek-krolewski.pl](mailto:kz@zamek-krolewski.pl)

Wersja drukowana jest wersją pierwotną czasopisma

Wydawca



Arx Regia®

Wydawnictwo Zamku Królewskiego  
w Warszawie – Muzeum

Adres wydawcy

pl. Zamkowy 4, 00-277 Warszawa

e-mail: [arxregia@zamek-krolewski.pl](mailto:arxregia@zamek-krolewski.pl)

ISSN 0239-4898

Redakcja językowa

LIDIA JAKUBIEC, ANNA WLAŹNIK

Korekta

DOROTA DUL, SYLWIA JEDLAK-DUBIEL

Tłumaczenie streszczeń angielskich

GRAŻYNA WALUGA

Projekt graficzny, skład i łamanie

ARKADIUSZ RABIŃSKI

Druk i oprawa

DjaF

## SPIS TREŚCI

### ROZPRAWY I ARTYKUŁY

ALEKSANDRA BARWICKA-MAKULA

Królowa Anna Habsburżanka (1592–1598) w zwierciadle swoich listów.

Kilka uwag o znaczeniu jej korespondencji z matką, arcyksiężną Marią Bawarską . . . . 7

CRISTIAN BOBICESCU

Jeremi Mohyła – między Zygmuntem III a kanclerzem i hetmanem wielkim koronnym

Janem Zamoyskim (1591–1603). Uwagi wstępne . . . . . 19

AGNIESZKA PUDLIS

Kunstkamera *Gabinet sztuki królewicza Władysława Zygmunta Wazy*

i jej antwerpskie konotacje . . . . . 35

ZBIGNIEW HUNDERT, KRZYSZTOF WIŚNIEWSKI

List z archiwum oławskiego Sobieskich z 1704 r. O audiencji na Zamku

warszawskim i początkach panowania Stanisława Leszczyńskiego . . . . . 59

ALICJA JAKUBOWSKA

Nieznany obraz Johna Greenhilla ze zbiorów Zamku Królewskiego w Warszawie . . . . 73

MAGDALENA KRÓLIKIEWICZ

*Turquerie* i życie na dworze saskim. Wokół Johanna Samuela Mocka i jego czterech

warszawskich scen rodzajowych . . . . . 91

MAGDALENA BIALIC

Portrety Marcella Bacciarellego jako kronika strojów modnych Polaków

w 2. połowie XVIII w. . . . . 113

PIOTR SKOWROŃSKI

Łazienki Królewskie 1791–1795. Kronika wydarzeń politycznych i dworskich . . . . . 141

DOMINIKA SOBOLEWSKA-GOLA

Spółczerństwo dla Zamku – przegląd prac społecznych podjętych bezpośrednio

przy odbudowie Zamku Królewskiego w Warszawie . . . . . 163

REGINA DMOWSKA

Bacciarelli czy Malarnia? Studium budowy technicznej portretów rodziców

króla Stanisława Augusta ze zbiorów Zamku Królewskiego w Warszawie

i Łazienek Królewskich . . . . . 179

RAFAŁ MROCZEK

Wybrane fajki nowożytne pozyskane w trakcie badań archeologicznych prowadzonych

na terenie Zamku Królewskiego w Warszawie . . . . . 205

## MISCELLANEA

- ALEKSANDER STANKIEWICZ  
Rozbudowa Zamku Królewskiego w Warszawie w świetle listów króla Zygmunta III  
do arcybiskupa lwowskiego i opata sieciechowskiego Jana Andrzeja Próchnickiego  
z 1623 r. . . . . 233
- BOGUSŁAW ULICKI  
Zabezpieczenie przeciwpożarowe Zamku Królewskiego w Warszawie do roku 1795 . . . 245
- ANNA SZKURŁAT  
Falsyfikaty porcelany koreckiej na rynku antykwarycznym w latach 2011–2020 . . . . . 263

## KRONIKA WYSTAW

- MAGDALENA BIAŁONOWSKA  
*Dolabella, wenecki malarz Wazów* . . . . . 279

## WYBRANE NABYTKI ZAMKU KRÓLEWSKIEGO W WARSZAWIE – MUZEUM

- MARTA ZDAŃKOWSKA  
*Brodaty starzec w turbanie. Aleksander Orłowski i jego dwie drogi do Orientu* . . . . . 291
- ALICJA JAKUBOWSKA  
*Portret mężczyzny z atrybutami architekta – nowe dzieło z sygnaturą  
Marcella Bacciarellego w kolekcji Zamku Królewskiego w Warszawie* . . . . . 299

# CONTENTS

## PAPERS AND ARTICLES

- ALEKSANDRA BARWICKA-MAKULA  
Anna of Austria, Queen of Poland (1592–1598), in the Mirror of Her Letters,  
Some Remarks on the Importance of Her Correspondence with Her Mother,  
Archduchess Maria Anna of Bavaria . . . . . 7
- CRISTIAN BOBICESCU  
Jeremiah Movila: Between King Sigismund III and the Crown Chancellor  
and Hetman Jan Zamoyski (1591–1603). Introductory Remarks . . . . . 19
- AGNIESZKA PUDLIS  
The *Kunstkammer Prince Ladislaus Sigismund Vasa's Art Cabinet* and its Antwerp  
Connotations . . . . . 35
- ZBIGNIEW HUNDERT, KRZYSZTOF WIŚNIEWSKI  
Letter from the Sobieskis' Oława Archive of 1704. On the Audience  
at the Warsaw Castle and the Early Rule of King Stanisław Leszczyński . . . . . 59
- ALICJA JAKUBOWSKA  
Unknown painting by John Greenhill in the collection  
of the Royal Castle in Warsaw . . . . . 73
- MAGDALENA KRÓLIKIEWICZ  
*Turqueries* and Life at the Saxon Court. Around Johann Samuel Mock  
and His Four Warsaw Genre Scenes . . . . . 91
- MAGDALENA BIALIC  
Portraits by Marcello Bacciarelli as a Chronicle of Fashionable Costumes of Poles  
in the Second Half of the Eighteenth Century . . . . . 113
- PIOTR SKOWROŃSKI  
The Royal Łazienki 1791–1795. Chronicle of Political and Court Events. . . . . 141
- DOMINIKA SOBOLEWSKA-GOLA  
Society for the Castle: An Overview of Community Works Directly Undertaken  
during the Rebuilding of the Royal Castle in Warsaw . . . . . 163
- REGINA DMOWSKA  
Bacciarelli or Atelier? Study of the Technical Structure of the Portraits  
of King Stanislaus Augustus's Parents from the Collections  
of the Royal Castle in Warsaw and the Łazienki Palace . . . . . 179
- RAFAŁ MROCZEK  
Selected Early Modern Pipes Recovered during the Archaeological Research  
at the Royal Castle in Warsaw . . . . . 205

## MISCELLANEA

- ALEKSANDER STANKIEWICZ  
Extension of the Royal Castle in Warsaw in the Light of Letters  
of King Sigismund III to the Archbishop of Lviv and Abbot of Sieciechów  
Jan Andrzej Próchnicki, Written in 1623 ..... 233
- BOGUSŁAW ULICKI  
Fire Protection of the Royal Castle in Warsaw until 1795 ..... 245
- ANNA SZKURŁAT  
Fakes of Korzec Porcelain on the Antiquarian Market in 2011–2020 ..... 263

## OUR EXHIBITION REVIEWS

- MAGDALENA BIAŁONOWSKA  
*Dolabella. Venetian Painter of the House of Vasa* ..... 279

## SELECTED ACQUISITIONS OF THE ROYAL CASTLE IN WARSAW – MUSEUM

- MARTA ZDAŃKOWSKA  
*Bearded Old Man Wearing a Turban. Aleksander Orłowski and His Two Ways  
to Orient* ..... 291
- ALICJA JAKUBOWSKA  
*Portrait of a Man with Attributes of the Architect*  
– A New Work with Marcello Bacciarelli's Signature in the Collection  
of the Royal Castle in Warsaw ..... 299